

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

СХВАЛЕНО

Вченою радою СНУ ім. В. Даля
протокол № 8
від 29 травня 2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ректора СНУ ім. В. Даля
№ 103/4 від 04 червня 2020 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ТА ПРОВЕДЕННЯ
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

Редакція 2020-01

м. Сєверодонецьк

АВТОР:

Начальник навчального відділу

Н.М. Нескородєва

1 МЕТА І СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (далі - Положення) розроблено відповідно до стандарту ISO 9001:2015 «Quality management systems - Requirements» («Системи управління якістю. Вимоги») з метою регламентування та удосконалення організації освітнього процесу у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля (далі – СНУ ім. В. Даля) в частині практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

1.2 Положення є обов'язковим для ознайомлення та виконання:

- науково-педагогічними працівниками університету;
- здобувачами вищої освіти університету.

1.3 Для інших працівників СНУ ім. В. Даля Положення носить інформаційний характер.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Дане Положення розроблено відповідно до:

- Стандарту ISO 9001:2015 «Quality management systems — Requirements» («Системи управління якістю. Вимоги»);
- Закону України "Про вищу освіту";
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом МОН України 08.04.1993 № 93.

3 ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПРИЙНЯТІ СКОРОЧЕННЯ

У даному Положенні застосовано терміни в наступних значеннях:

База практики –	установа, підприємство, організація різної форми власності та підпорядкованості, придатна для проведення практики студентів і забезпечення виконання програмами практики для відповідного рівня: бакалавр, магістр.
Наскрізна програма практики –	це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практик, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо видів і форм контролю рівня знань, умінь і навичок, яких студенти мають набути під час проходження кожного виду практики за кожним освітнім рівнем (ступенем).

У даному Положенні застосовано наступні скорочення:

Положення -	Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.
СНУ ім. В. Даля -	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля.

4 ВСТАНОВЛЕНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

4.1 Загальну відповідальність за здійснення контролю щодо дотримання даного Положення покладено на першого проректора СНУ ім. В. Даля.

4.2 Загальну відповідальність за організацію процесу практичної підготовки здобувачів вищої освіти та контроль за ним покладено на деканів факультетів (директорів навчально-наукових інститутів).

4.3 Локальну відповідальність за навчально-методичне керівництво та виконання програм практик покладено на завідувачів відповідних кафедр СНУ ім. В. Даля.

5 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1 Метою практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично удосконалювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

5.2 Практична підготовка студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення для набуття необхідних компетентностей згідно із стандартами вищої освіти за відповідними спеціальностями та рівнями освіти.

5.3 Вид практики та її назва визначаються відповідною освітньою, освітньо-професійною або освітньо-науковою програмою (далі ОП) конкретної спеціальності чи спеціалізації здобувачів вищої освіти, зокрема:

- навчальна;
- технологічна;
- експлуатаційна;
- конструкторська;

- педагогічна;
- економічна;
- наукова;
- науково-дослідна, тощо.

5.4 Мета, зміст і послідовність проведення кожного виду практики студентів на визначених базах практики, підведення підсумків практики студентів регламентує наскрізна програма практики ОП спеціальності або спеціалізації. На основі наскрізної програми практики розробляють робочі програми з кожного виду практики студентів.

Зміст наскрізної програми повинен забезпечувати отримання здобувачами під час практик необхідних професійних навичок та компетентностей, котрі будуть корисними в їхній подальшій професійній діяльності.

Наскрізна і робоча програма практики затверджуються ректором СНУ ім. В. Даля.

5.5 Перелік усіх видів практики для кожної спеціальності або спеціалізації, їх форми, тривалість і терміни проведення визначаються в ОП та відповідних навчальних планах.

5.6 Заключною ланкою практичної підготовки може бути переддипломна практика студентів, яка проводиться перед виконанням випускної кваліфікаційної роботи. Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, добирається фактичний матеріал для виконання кваліфікаційної роботи.

5.7 Зміст певного виду практики та послідовність її проходження визначається відповідною робочою програмою практики, яка розробляється кафедрою згідно з наскрізною програмою практики з урахуванням особливостей бази практики та позиції (потенційних) роботодавців або відповідної професійної спільноти.

5.8 Кафедри можуть розробляти, окрім наскрізної і робочих програм практики, інші методичні документи, які сприятимуть більш якісному отриманню професійних навичок і формуванню відповідних компетентностей здобувачів вищої освіти.

5.9 З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) університет завчасно укладає договори на її проведення за формою, визначеною в додатку 1. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або до п'яти років.

5.10 При наявності в договорах (контрактах) на навчання здобувачів вищої освіти, питання практики окремі договори можуть не укладатися.

5.11 Здобувачі вищої освіти можуть самостійно (з дозволу відповідних кафедр) підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

5.12 Університет може створювати навчально-практичні полігони та бази спільно з іншими закладами вищої освіти для споріднених спеціальностей.

5.13 Для здобувачів вищої освіти – іноземних громадян бази практики передбачаються у відповідному контракті чи договорі щодо підготовки фахівців та можуть бути розташовані як на території країни – замовника на фахівців, так і в межах України.

Здобувачі вищої освіти з іноземним громадянством у встановленому порядку отримують програми та індивідуальне завдання (за наявності). Після закінчення практики вони складають звіт в порядку, встановленому кафедрою. При проходженні практики в межах України студенти з іноземним громадянством додержуються даного Положення.

6 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

6.1 До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені викладачі кафедр.

6.2 Керівник практики від університету:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та визначає потребу проведення певних заходів до прибуття здобувачів вищої освіти на практику;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання здобувачам вищої освіти (практикантам) необхідних документів (направлення, програма, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, тема курсового і/або випускної кваліфікаційної роботи (дипломного проекту/роботи), методичні рекомендації тощо, перелік яких встановлює університет;
- повідомляє здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту здобувачів вищої освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів вищої освіти.

6.3 Розподіл здобувачів вищої освіти на практику проводиться кафедрою з урахуванням замовлень на підготовку фахівців та їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

6.4 Для здобувачів вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва, може передбачатися практика тривалістю до одного місяця. Практика може проводитися за місцем роботи здобувача вищої освіти без відриву від виробництва за індивідуальним завданням.

6.5 Бази практик в особі їх перших керівників разом зі СНУ ім. В. Даля несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики здобувачів вищої освіти.

6.6 Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики (див. додаток 1, п.п. 1.1.-1.8.).

За наявності вакантних місць здобувачі вищої освіти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики. При цьому не менше 50 відсотків часу відводиться на загальнопрофесійну підготовку за програмою практики.

6.7 Здобувачі вищої освіти університету при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від університету консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік з практики у відповідності до системи звітності з практики.

7 ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

7.1 Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання (за наявності).

Рекомендована форма звітності здобувача за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика та інше), подається на рецензування керівнику практики від університету.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики, мати розділи з питання охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інші. Оформляється звіт за вимогами, які встановлює університет.

7.2 Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти (з диференційованою оцінкою) в комісії, призначеній розпорядженням завідувача кафедри.

Комісія приймає залік у здобувачів вищої освіти в останні дні її проходження. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку здобувача вищої освіти за підписами членів комісії.

7.3 Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надана можливість проходження практики повторно при виконанні умов, визначених університетом.

7.4 Отримання здобувачем вищої освіти негативної оцінки за практику може бути підставою для відрахування з університету.

7.5 Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на Вчених радах факультетів (навчально-наукових інститутів) та/або на Вченій раді університету не менше одного разу протягом навчального року.

Додаток 1
до Положення про організацію та
проведення практичної підготовки
здобувачів вищої освіти СНУ ім. В. Даля,
затвердженого наказом ректора
СНУ ім. В. Даля 04.06.2020 № 103/4

УГОДА № _____

на проведення практики студентів вищого навчального закладу

м. Северодонецьк _____ 20__ р.

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, у подальшому Університет, в особі ректора Поркуян Ольги Вікторівни, діючого на підставі Статуту університету, з однієї сторони і _____ (надалі - База практики), в особі _____ діючого на підставі Статуту з іншого боку, уклали даний договір про нижченаведене:

1 База практики зобов'язується:

1.1 Прийняти студентів на практику відповідно до календарного плану:

№ н/п	Шифр і назва спеціальності	Курс	Вид практики	Кіл-ть студентів	Термін практики	
					Початок	Кінець
1						
2						

1.2 Призначити наказом кваліфікованих фахівців для безпосереднього керівництва практикою.

1.3 Створити необхідні умови для виконання студентами програм практики, не допускати використання їх на посадах і роботах, що не відповідають програмі практики і майбутній професії.

1.4 Забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.

1.5 Надати студентам – практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.6 Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти навчальний заклад.

1.7 Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, у якій відобразити якості підготовленого ним звіту.

1.8 Додаткові умови _____

2 Навчальний заклад зобов'язується:

- 2.1 За два місяці до початку практики надати Базі практики для погодження програму, а не пізніше, ніж за тиждень – список студентів, яких направляють на практику.
- 2.2 Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.
- 2.3 Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією Базі практики нещасних випадків, що відбулися зі студентами.

3 Відповідальність сторін.

- 3.1 Сторони несуть відповідальність за невиконання покладених на них обов'язків за договором, відповідно до діючого законодавства.
- 3.2 Всі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються в установленому порядку.
- 3.3 Договір набуває сили з моменту підписання і діє до кінця практики згідно з календарним планом.
- 3.4 Даний договір може бути достроково розірваний на наступних підставах:
 - а) за згодою сторін;
 - б) у випадку невиконання стороною за договором своїх зобов'язань.Договір складений у двох примірниках – по одному Базі практики і Навчальному закладу.
- 3.5 **Юридичні адреси і реквізити сторін:**

База практики:

93400, м. Сєвєродонецьк,

Директор

Навчальний заклад:

СНУ ім. В. Даля,
93400, м. Сєвєродонецьк,
пр. Центральний, 59-а

Ректор

О.В. Поркуян